

Handläggare
Magnus Åkesson
Telefon: 08-508 27 638**Till**
Idrottsnämnden

Järvasatsningen - en sammanfattning

Förvaltningens förslag till beslut

Redovisningen av det arbete som genomförts inom Järvasatsningen godkänns.

Marina Höglund
FörvaltningschefKersti Ruthström
Avdelningschef

Sammanfattning

I mars 2015 beslutade idrottsnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta om att tillsammans genomföra särskilda insatser för att öka den fysiska aktiviteten i Järvaområdet (se idf dnr 03.01/199/2015). I föreliggande ärende beskrivs bakgrunden till beslutet samt en översikt över det arbete och de insatser som genomförts hösten 2015-hösten 2017 samt de direkta och indirekta effekter som satsningen bidragit till.

Bakgrund

I mars 2015 beslutade idrottsnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta om att tillsammans genomföra särskilda insatser för att öka den fysiska aktiviteten i Järvaområdet (se idf dnr 03.01/199/2015). Bakgrunden till beslutet var att nämnderna såg ett behov av att långsiktigt bevara och utveckla de insatser som bedrivits under det åtta år långa projektet Järvalyftet idrott. Projektet Järvalyftet idrott utvärderades under 2014 av extern part och utvärderingen visade att de metoder som använts i projektet kunde integreras i ordinarie verksamheter. En annan viktig del som framkom i utvärderingen var att arbetet med att öka den fysiska aktiviteten i området behövde en tydligare koppling till stadsdelsförvaltningarna och lokalt föreningsliv.

I beslutet som togs av de tre nämnderna angavs att målgrupperna för satsningen på ökad fysisk aktivitet skulle vara inaktiva ungdomar i högstadi- och gymnasieåldrarna med fokus på flickor

samt ungdomar med funktionsnedsättning. Vidare angavs att arbetet skulle fokusera på att skapa tilltalande aktiviteter i en nära samverkan mellan stadens olika verksamheter (t.ex. fritidsgårdar, fältassistenter, sim- och idrottshallar samt idrottsplatser) och med det lokala föreningslivet. Organisatoriskt beslutades att arbetet skulle förankras hos en styrgrupp bestående av tjänstemän från de tre förvaltningarna samt utbildningsförvaltningen. Efter beslutet har även en arbetsgrupp skapats med representanter från stadens berörda verksamheter i området.

Idrottsförvaltningen åtog sig att anställa en idrottskoordinator vars uppdrag består i att hålla samman, koordinera och utveckla insatserna i området. Idrottsförvaltningen står även för insatser som syftar till att öka antalet aktiviteter i området. Stadsdelsförvaltningarna åtog sig å sin sida att förutom att bistå med arbetsplats för idrottskoordinatören även att bistå med ledare vid vissa aktiviteter, att aktivt bidra till att nå ut till berörda målgrupper och att lotsa in koordinatören i det lokala föreningslivet.

Stadsdelsförvaltningarna uppdrogs även att i andan av stadens idrottspolitiska program ge fritidsgårdar och fältassistenter ett tydligt uppdrag att de ska bidra till att få fler av stadens prioriterade grupper fysiskt aktiva.

Ärendet

Idrottsförvaltningen, Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar samt utbildningsförvaltningen startade upp det gemensamma arbetet för ökad fysisk aktivitet i Järvaområdet hösten 2015. Idrottsförvaltningen tillsatte tjänsten som idrottskoordinator och styr- och arbetsgrupper bemannades med tjänstemän från berörda verksamheter. Förvaltningarna valde att fortsätta med de aktiviteter som utvärderingen visade vara lyckosamma, det vill säga cirkus- och dansträning i Käppingehallen samt Djurgårdsandans drop in-fotboll. Dessa aktiviteter har finansierats av idrottsförvaltningen.

Arbetet delades upp i tre steg där det första handlade om kontaktskapande insatser i området. Idrottskoordinatören blev inbjudan att delta i befintliga nätverk, t.ex. Fritid för alla och Spånga-Tenstas nätverk Samtidigt Först. Förutom att knyta kontakter mellan stadens verksamheter så inkluderade kontaktskapandet även det lokala föreningslivet där mycket handlade om att kartlägga och få en bild av befintliga verksamheter. Hösten 2015 anordnades en föreningsträff för att sprida information

om stadens satsning, knyta kontakter och så ett frö för potentiella samarbeten.

Steg två i arbetet handlade om att utveckla och sprida information om bra befintliga verksamheter. Ett gott exempel är föreningen Akalla run som företrädesvis bedriver löpträning för ungdomar i området. Tack vare kontakter mellan föreningen och idrottskoordinator har information om verksamheten spridits till fritidsgårdar och skolor och föreningen har haft möjlighet att ha öppna träningstillfällen för flickor i Spånga fotbollshall parallellt med deras träningar för alla på friidrottsytorna.

För att alla ungdomar ska kunna hitta en idrotts-/motionsaktivitet som motsvarar deras önskemål så inriktades steg tre mot att öka verksamhetsutbudet i området och skapa verksamheter som kompletterar det befintliga. Under 2016 och 2017 har ett antal verksamheter prövats både i idrottsförvaltningens regi och i samarbete med föreningar och fritidsgårdar. Nedan följer ett urval av aktiviteter:

- Cirkusträning i Kämpingehallen för ungdomar 13-20 år. Verksamheten har fortsatt efter Järvalyftet idrotts slut. Under våren 2017 har närvaron i snitt varit 8,6 deltagare/gång varav 78 % var tjejer i ämnad åldersgrupp.
- Öppna träningstillfällen i Tensta sim- och idrottshall för flickor 13-16 år. Ungdomarna får testa på olika träningsformer varje vecka med en instruktör från sim- och idrottshallen. Under våren 2017 har närvaron varit i snitt 13 deltagare/gång och 100% var deltagare i rätt ålder.
- Kickboxning i Blå huset, Tensta, för flickor 13-20 år. Deltagandet har varierat mellan 0-3 deltagare per gång under våren 2017.
- Skidutlåning och skidinstruktioner på Spånga IP. Vintertid har föreningen Akalla Run i samarbete med idrottsförvaltningen instruerat ungdomar i längdskidåkning på de preparerade längdspåren på Spånga IP.
- Öppna träningstillfällen i Husbyhallen för flickor 13-16 år. Ungdomarna får testa på olika träningsformer varje vecka med en instruktör från Husbybadet. Under våren 2017 har närvaron varit i snitt 11 deltagare/gång och 100% var deltagare i rätt ålder.
- Morgonpuls på Husbygårdsskolan. I ett samarbete mellan idrottsförvaltningen och Husbygårdsskolan genomförs pulshöjande aktiviteter 3 morgnar i veckan innan elevernas första lektion startar. Deltagandet är obligatoriskt för skolans

elever i åk 6-9 och de erbjuds ett antal träningsstationer att välja mellan. En del av stationerna leds av skolans personal och en del av lokala föreningar.

- Flera försök har gjorts med drop in-fotboll för flickor i Spånga fotbollshall i samarbete med olika föreningar. Detta med anledning av att Vår stads (tidigare Djurgårdsandan) drop in-fotboll i stor utsträckning når pojkar. Under hösten 2017 provas att ha drop in-fotboll för flickor parallellt med ordinarie träning för Spånga IS damlag. När det kommer flickor till drop in-fotbollen leds verksamheten av spelare från damlaget.
- Hjusets fritidsgård i Hjulsta har regelbundet erbjudit besökarna möjlighet till fysisk aktivitet. Exempel på aktiviteter är öppen idrottshall, rörelsetorsdagar med lekfulla aktiviteter, dans, tävlingar i basket, pingis och hopprep samt promenader.
- Ungdomsgårdarna i Rinkeby och Husby har regelbundet erbjudit besökande flickor i åldrarna 10-12 år respektive 13-15 år dans. Deltagarantalet har varierat mellan 15-25 per tillfälle. Aktiviteterna har skett i samarbete med Streetstar Sisters som fortsatt sin verksamhet efter att deras idrottsbonusprojekt avslutats.
- Akalla ungdomsgård och Blå huset i Tensta har från och med hösten 2017 inlett samarbete med Löparakademin, vars verksamhet stöds av idrottsförvaltningen.
- Husbybadet har infört en så kallad lugnare badzon under loven för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Likaså har ett antal simskolegrupper för barn och ungdomar med funktionsnedsättning tillkommit under 2017.

Under våren 2017 genomfördes en utvärdering av de arbetssätt och arbetsmetoder som använts i satsningen. Utvärderingen visade att berörda tjänstemän och verksamheter ser arbetet överlag som positivt. Flera framhöll att det varit framgångsrikt att ha en tydlig struktur och tydliga strategier samt att prioriteringen av målgrupperna har bidragit till ett ökat fokus på arbetet med ökad fysisk aktivitet. Framtagande av gemensamma lovprogram sågs även som en direkt positiv effekt. Utvärderingen resulterade även i smärre justeringar av organisationen kring satsningen där framförallt representationen i arbetsgruppen förändrades. Detta för att bli mer direkt förankrade i verksamheten och komma närmare målgrupperna.

Den gemensamma satsningen på ökad fysisk aktivitet har givit ytterligare effekter. Exempel på effekter är fler lovaktiviteter som

innehåller idrott/motion, ett större fokus på att möjliggöra för flickor att utöva idrotter som traditionellt sett når mest pojkar samt att fritidsgårdarna erbjuder besökarna fysisk aktivitet. Satsningen har även givit mer indirekta effekter i Järvaområdet. Fritidsgårdarna har ökat medvetenheten om vikten av att nå fler flickor, fler har generellt hittat till involverade verksamheter samt att en förbättrad informationsspridning har lett till en ökad efterfrågan av aktiviteter. Idrottsförvaltningen har även genom ett förbättrat samarbete kunnat knyta an verksamheter till det pågående trygghetsarbetet i området genom deltagande i referensgruppen för Trygghet Järva samt genom ett lyckat samarbete under sommaren 2017 för att komma tillrätta med oroligheter på Spånga IP. Idrottsförvaltningen och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning samverkar även i styrgruppen för det lokala projektet Fritid i centrum som handlar om att genom en fritidslots coacha ungdomar till att få en aktiv fritid.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsavdelningen.

Måluppfyllelse

Satsningen på ökad fysisk aktivitet i Järvaområdet bidrar till att uppnå målen och intentionerna i Stockholms stads idrottspolitiska program.

Tillgänglighet

Beslutet om en satsning på ökad fysisk aktivitet i Järvaområdet har inneburit ökad tillgänglighet till aktiviteter i Järvaområdet. Det har även inneburit ett ökat utbud av aktiviteter för ungdomar med funktionsnedsättning. Under 2018 planeras ytterligare insatser för ungdomar med funktionsnedsättning.

Konsekvenser för barn

Beslutet har inneburit att ungdomar i Järvaområdet har fått ökat inflytande över vilka aktiviteter som skapas för dem. Det har även inneburit möjligheter för föreningslivet att växa och rekrytera fler ungdomar. Att delta i föreningsverksamhet leder förutom den fysiska aktiviteten till en potentiell skolning i demokrati och värdegrundsfrågor samt nya sociala sammanhang och en ökad samhällsnärvaro i ungdomars fritid.

Jämställdhetsanalys

I Ung livsstils forskningsrapport *Jämställd och jämlik!* visar resultaten att andelen fysiskt inaktiva pojkar och flickor i högstadietålderna är 41% respektive 56%. I gymnasietålderna är andelen fysiskt inaktiva pojkar 44% och flickor 56%. Det är ännu

större könsskillnader bland ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund. Insatserna som genomförs inom Järvasatsningen syftar särskilt till att få fler flickor i ungdomsåldrarna att utöva idrott eller motion och därmed förbättra jämställdheten och jämlikheten.
